

N:o 30.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om landsting den 21 mars 1862; gifven Stockholms slott den 30 januari 1907.

Under återopande af bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att, under den förutsättning att ändring af rikets grundlagar i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition N:o 28 vid 1907 års riksmöte varder af Riksdagen i grundlagsenlig ordning beslutad, antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Julius Juhlin.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar af förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas, att nedannämnda §§ i förordningen om landsting den 21 mars 1862 skola erhålla följande lydelse:

§ 1.

I hvarje län skall finnas ett landsting, sammansatt af valda ombud från länets landsbygd och städer; dock att detta stadgande, äfvensom hvad här nedan vidare föreskrifves, icke äger tillämpning å stad, som har en folkmängd af minst en etthundrafemtiondel af rikets hela invånarantal, eller å stad, som utträdt ur landsting och hvars invånarantal ej minskats under det, som berättigat staden till utträde. Landstingsmännen äro i utöfningen af sitt uppdrag icke bundna af valmäns föreskrifter.

Landstinget tillkommer att, i den ordning denna förordning stadgar, rådslå och besluta om för länet gemensamma angelägenheter, hvilka afse den allmänna hushållningen, jordbrukets och andra näringars utveckling, anstalter för kommunikationsväsendets befordrande, hälsovård, undervisning, allmän ordning och säkerhet, med mera dylikt, såvidt dessa angelägenheter icke enligt gällande författningar tillhöra offentlig myndighets åtgärd.

§ 2.

1. För val af landstingsmän indelas länet i valkretsar, särskildt för landsbygden och särskildt för städerna.

För hvarje valkrets utses, oafsedt dess folkmängd, en landstingsman och därutöfver efter folkmängden en landstingsman, på landet för hvarje fullt tal af 5,000 och i stad för hvarje fullt tal af 3,000.

2. Domsaga med en folkmängd af 30,000 eller däröfver skall delas i valkretsar under iakttagande, att för hvarje valkrets komma att utses minst tre, högst sex landstingsmän; att området för hvarje valkrets skall kunna omslutas med en sammanhängande gränslinje; att delning af domsaga, som utgöres af flera tingslag eller härad, verkställes, där sådant utan afvikelse från redan gifna regler kan ske, efter tingslag eller härad; samt att eljest delning i valkretsar sker efter kommuner. Utan hinder af hvad nu är sagdt må dock af tingslag bildas valkrets med mindre folkmängd än 10,000, då synnerliga skäl därtill äro.

Med tingslag förstås sådan del af domsaga, som utgör egen domkrets.

Domsaga, hvars folkmängd ej uppgår till 30,000, utgör en valkrets; dock att, där folkmängden öfverstiger 25,000 eller samfärdsmedlens bristfällighet eller andra liknande orsaker påkalla domsagans delning, domsagan må, där så lämpligen kan ske, delas i två valkretsar; skolande vid sådan delning iakttagas hvad ofvan för delning af större domsaga finnes stadgadt.

Höra delar af samma domsaga till olika landstingsområden, bildar hvarje del en valkrets.

3. Stad, hvars folkmängd utgör minst 6,000, bildar egen valkrets. Stad med mindre folkmängd än 6,000 skall förenas med annan eller andra sådana städer till en valkrets med minst 6,000, högst 12,000 invånare. Kan förening ej sålunda ske, eller skulle den medföra synnerlig olägenhet, må stad eller städer bilda en valkrets, ändå att folkmängden däri ej uppgår till 6,000.

4. Därest det antal landstingsmän, som med tillämpning af nu meddelade föreskrifter bör utses inom ett län, icke uppgår till tjugu, skola, utan rubbning af det stadgade förhållandet mellan landsbygd och stad, såsom grund för rättigheten att efter folkmängden välja ombud till landstinget bestämmas lägre tal än de uti mom. 1 antagna, på det att landstingsmännens antal för hela länet må uppgå till minst tjugu; och skall i öfrigt vid valkretsindelningen för landsbygden iakttagas, att landstingsmännens antal för hvarje valkrets ej må vara lägre än tre eller högre än sex.

5. I sammanhang med valkretsindelningen skola för bestämmande af den ordning, i hvilken landstingsmännen böra afgå, valkretsarna fördelas

i två grupper. Därvid skall iakttagas, att hela antalet landstingsmän varder, i den mån ske kan, mellan grupperna lika fördeladt.

6. Indelningen i valkretsar jämte det antal landstingsmän, som skall för hvarje valkrets utses, så ock valkretsarnas fördelning i grupper fastställes efter ofvan angifna grunder af landstinget. Förslag till omförmälta indelning skall till landstinget afgifvas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Varda de förhållanden, hvilka legat till grund för den fastställda ordningen, så ändrade, att jämkning däri till följd af stadgandena i mom. 1—4 här ofvan påkallas, eller finnes eljest sådan jämkning nödig, äge landstinget, på Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förslag eller efter inhämtande af dess yttrande, verkställa jämknigen.

§ 3.

För hvarje valkrets utses suppleanter till lika antal som landstingsmän.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande kungör årligen, i hvilka valkretsar val skall under året förrättas samt huru många landstingsmän jämte suppleanter därvid skola utses för hvarje valkrets.

§ 4.

Valen af landstingsmän och suppleanter äro omedelbara och ske med slutna sedlar.

Å valsedel må före namnen utsättas partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp af valmän eller för viss meningsriktning).

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra, och må utgöra högst dubbelt så många som det antal landstingsmän, hvilka skola utses för valkretsen. Af namnen anses så många, från början räknadt, som motsvara antalet landstingsmän, afse själfva landstingsmannavalet och de öfriga allenast valet af suppleanter. Har å valsedeln medelst en linje afskilts ett mindre antal namn, från början räknadt, anses dock allenast de sålunda afskilda främsta namnen afse valet af landstingsmän.

Upptager valsedel namn på någon, som ej är valbar, eller framgår i afseende å något där förekommande namn ej fullt otvetydigt, hvem som därmed åsyftas, anses sådant namn såsom obefintligt. Äro å valsedel upptagna flera namn än ofvan är medgifvet, anses de sista öfvertaliga namnen såsom obefintliga. Valsedel, som lyder å färre namn än det antal landstingsmän valet afser, vare ändock giltig.

§ 5.

1. I valkrets å landet förrättas valet kommunvis vid första ordinarie kommunalstämma under året. Höra delar af samma kommun till olika valkretsar, väljer hvardera delen inom sin valkrets.

Om rösträtt, dess utöfning och öfverlåtande på annan, om röstberäkning samt om röstlängdens granskning och anmärkning mot längden gäller hvad för kommunalstämma är stadgadt, dock att begränsning med hänsyn till kommunens hela rösttal ej skall vid röstberäkningen äga rum.

Valsedlarna mottagas af kommunalstämmans ordförande i närvaro af minst två för ändamålet tillkallade vittnen. Å hvarje valsedel antecknar ordföranden tydligt det röstvärde, som tillkommer den. Valsedlarna inläggas i hållfast omslag under försegling samt insändas ofördröjligen jämte protokollet öfver valförrättningen till domhafvanden. Denne har att vid offentlig, minst åtta dagar förut i valkretsens kyrkor och, där så lämpligen kan ske, i ortstidning kungjord förrättning sammanräkna de afgifna rösterna.

2. I stad förrättas valet i senare hälften af maj månad inför magistraten.

Om kallelse till valförrättningen, om rösträtt, dess utöfning och öfverlåtande på annan, om röstberäkning samt om röstlängdens granskning och anmärkning mot längden gäller hvad för allmän rådstuga är stadgadt.

I stad, som bildar egen valkrets, skall magistraten sammanräkna rösterna. Där sammanräknandet ej äger rum omedelbart efter själfva valet, skall vid valtillfället tid och ställe för sammanräknandet tillkännagifvas.

För annan stadsvalkrets sammanräknas rösterna af magistraten i den folkrikaste staden; och skola till den myndighet de inom valkretsen i öfrigt afgifna valsedlarna, försedda med anteckning om röstvärdet, i hållfast, försegladt omslag jämte valprotokollet ofördröjligen insändas. Tid och ställe för sammanräknandet kungöres på sätt i mom. 1 är för där afsedt fall stadgadt.

§ 6.

För rösternas sammanräknande skola valsedlarna ordnas i grupper.

Valsedlar med samma partibeteckning bilda en grupp (partigrupp). Valsedlar utan partibeteckning utgöra tillsammans en grupp (den fria gruppen).

Inom hvarje grupp skall, till den utsträckning som för utseendet af stadgadt antal landstingsmän är nödig, genom särskilda sammanräkningar

bestämmas ordning mellan dem, hvilkas namn finnas upptagna å gruppens valsedlar och, enligt hvad i § 4 sägs, afse själfva landstingsmannavalet. Härvid iakttages:

1:o) Vid första sammanräkningen gäller hvarje valsedel med hela det röstvärde, som finnes å sedeln antecknad. Den, som fått högsta rösttalet, blifver den förste i ordningen.

2:o) Vid hvarje följande sammanräkning gäller valsedel, hvars röstvärde icke tillgodoräknats någon, som erhållit rum i ordningen, med hela sitt röstvärde. Annan valsedel gäller med hälften af sitt röstvärde, där en af dem, hvilka röstvärdet tillgodoräknats, erhållit rum i ordningen; med en tredjedel af röstvärdet, där två af dem uppförts i ordningen; med en fjärdedel, där tre af dem uppförts i ordningen; och så vidare efter samma grund. För hvarje gång kommer den närmast i ordningen, som erhållit högsta rösttalet.

§ 7.

Landstingsmannaplatserna fördelas mellan de olika grupperna sålunda, att platserna, en efter annan, tilldelas den grupp, hvilken för hvarje gång uppvisar det största af nedan angifna jämförelsetal. Plats, som blifvit en grupp tilldelad, besättes genast så, att gruppens första plats tillerkännes den förste i ordningen inom gruppen, gruppens andra plats den andre i ordningen, gruppens tredje plats den tredje i ordningen, och så vidare efter samma grund, ändå att den, som är berättig adtill platsen, redan fått sig tillerkänd plats från en eller flera andra grupper.

För partigrupp är jämförelsetalet lika med de till gruppen hörande valsedlarnas hela sammanlagda röstvärde (gruppens rösttal), så länge gruppen ännu icke fått sig någon plats tilldelad. Därefter beräknas jämförelsetalet för hvarje gång så, att gruppens rösttal delas med det tal, som motsvarar antalet af de gruppen tilldelade platser, ökad med 1. Har samma person erhållit platser från två grupper (partigrupper eller den fria gruppen), skall dock, vid beräkning af det antal platser som utdelats, hvardera platsen anses blott såsom en half plats; har någon erhållit platser från tre grupper, anses hvarje sådan plats såsom en tredjedels plats; och så vidare efter samma grund.

För den fria gruppen är jämförelsetalet det högsta rösttalet vid den enligt § 6 företagna första sammanräkningen inom gruppen, så länge gruppen ännu icke fått sig någon plats tilldelad; därefter högsta rösttalet vid andra sammanräkningen, så länge gruppen erhållit allenast en plats; och så vidare i fortsatt följd.

Har en grupp redan fått sig tilldelad plats så många gånger, som motsvarar antalet af dem, hvilkas namn finnas upptagna å gruppens valsedlar och, enligt hvad i § 4 sägs, afse själfva landstingsmannavalet, varde den från vidare jämförelse utesluten.

§ 8.

1. Sedan valet af landstingsmän blifvit afslutadt, skola suppleanter utses sålunda, att för hvarje landstingsman företages en ny röstsammanräkning inom den grupp, för hvilken han blifvit vald. Har landstingsman fått sig tillerkänd plats från flera grupper, anses han vald för den grupp, från hvilken plats först tilldelats honom.

De nya sammanräkningarna skola ske i den ordning, hvori landstingsmännen blifvit valda.

Vid hvarje ny sammanräkning tages hänsyn blott till de valsedlar, hvilkas röstvärden tillgodoräknats landstingsmannen. Valsedel beräknas äga sitt ursprungliga röstvärde, och detta skall tillgodoräknas alla förut ej valda, hvilkas namn förekomma å sedeln. Den, som erhållit högsta rösttalet, är vald till suppleant.

2. Vid valtillfället skall, särskildt för hvarje landstingsman, bestämmas den ordning, i hvilken suppleanterna skola i hans ställe inkallas. Härvid iakttages, att suppleant, som utsetts genom den för landstingsmannen företagna sammanräkning, intager plats framför annan suppleant; att suppleant, som blifvit vald från samma grupp som landstingsmannen, har företräde framför suppleant från annan grupp; och att i öfrigt företräde tillkommer suppleant, som blifvit tidigare vald.

§ 9.

Mellan lika rösttal eller jämförelsetal skall, där så erfordras, skiljas genom lottnings.

Hafva landstingsmän icke blifvit till föreskrifvet antal valda, skall, för utseende af felande antal landstingsmän jämte suppleanter, nytt val ofördröjligen anställas.

Äro landstingsmän valda till vederbörligt antal men ej lika många suppleanter, skall vid valet bero.

§ 10.

För att någon till landstingsman må kunna väljas, erfordras, att han uppnått tjugufem års ålder, är inom länet boende och äger utöfva rösträtt inom valkretsen.

Landstingsman kan ej vara:

- a) den som icke råder öfver sig och sitt gods;
- b) den som till borgenärer all sin egendom afträdt och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han från deras kraf befriad är;
- c) den som är förlustig medborgerligt förtroende eller genom utslag, hvilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till förlust af sådant förtroende, eller den som är ställd under framtiden för brott, hvilket medför nämnda påföljd;
- d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan eller att i rikets tjänst vidare nyttjas.

För valbarhet till suppleant erfordras samma egenskaper som för valbarhet till landstingsman.

Landstingsman eller suppleant må ej kunna uppdraget sig afsäga, såvida han ej fyra år tjänstgjort såsom landstingsman eller uppnått 60 års ålder eller eljest uppgifver hinder, som af landstinget godkännes.

§ 11.

Nedannämnda personer må, med hänsikt till deras ämbets- eller tjänstemannaställning, icke vara landstingsmän, nämligen: landshöfding, landssekreterare, landskamrerare, kronofogde, länsman och allmän åklagare samt landstingets egna tjänstemän och betjante.

§ 12.

Domhafvande eller magistrat, som verkställt röstsammanräkning, skall med nästa post till Kungl. Maj:ts befallningshafvande insända protokoll öfver förrättningen, upptagande de personers namn och boningsort, som inom hvarje valkrets blifvit till landstingsmän och suppleanter utsedda, med angifvande tillika af den ordning, i hvilken suppleanterna skola i stället för hvarje särskild landstingsman till tjänstgöring inkallas. Samt-

liga valsedlar skola inläggas i försegladt omslag samt förvaras, till dess valet vunnit laga kraft eller, i händelse af besvär, dessa blifvit afgjorda. Domhufvanden eller magistraten åligger ock att utan lösen skyndsamligen låta tillställa hvar och en landstingsman och suppleant ett utdrag af valprotokollet, i hvad det den ene eller den andre rör; gällande detta protokollsutdrag såsom fullmakt för den valde.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande låter i länskungörelserna meddela underrättelse om samtliga valens utgång.

§ 13.

Klagan öfver valet må föras hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande senast före klockan tolf å fjortonde dagen efter den, då valet afslutats, den dagen likväl oräknad; och må öfver Kungl. Maj:ts befallningshafvandes utslag i ty mål klagan ej föras.

Ej må i fråga om anmärkning mot röstlängd andra bevis gälla än de, som inför kommunalstämmans ordförande eller magistraten varit i laga ordning företedda.

§ 14.

Skiljes den valde från uppdraget, förty att han laga ursäkt visat eller att han icke varit behörig att under omröstning komma, eller förty att röstberäkningen felaktig varit, låter Kungl. Maj:ts befallningshafvande sådant i länskungörelserna införa och inkallar, därest icke, i följd af besvärens pröfning, annan person förklarats vara vald, till ordinarie landstingsman den suppleant, som enligt den vid valtillfället bestämda ordning bör i stället inträda.

Förklaras hela valförrättningen olaglig, förordnar Kungl. Maj:ts befallningshafvande om ofördröjligt företagande af nytt val.

§ 16.

Tjänstgöringstid för landstingsman och suppleant är två år, räknade från och med den 1 september det år, då valet skett. Af de landstingsmän och suppleanter, hvilka väljas första gången, efter det valkretsarnas indelning i grupper blifvit jämligt § 2 mom. 6 bestämd, skola dock, efter lottning, ena gruppens samtliga landstingsmän och suppleanter utträda den 31 augusti året efter valet. Lottningen anställs å lagtima landsting det år valet ägt rum.

§ 21.

Afgår landstingsman under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, låter Kungl. Maj:ts befallningshafvande sådant i länskungörelserna införa och inkallar till ordinarie landstingsman den suppleant, som enligt den mellan suppleanterna bestämda ordning bör i stället inträda.

Inträffar för landstingsman sådant hinder, att han ej kan vid landstinget sig inställa, åligger det honom att därom ofördröjligen underrätta Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som till tjänstgöring vid det landsting inkallar suppleant efter hvad nyss är sagdt.

Landstingsman åligger tillika att, så fort ske kan, till landstingets sekreterare insända sin till landstinget ställda skriftliga anmälan om det inträffade hindret.

§ 26.

Vid hvarje lagtima landstings första sammanträde företager ordföranden upprop af samtliga valkretsarna i länet, därvid de utsedda ombuden skola sina fullmakter förete. Framställes anmärkning emot ombuds behörighet att i landstinget taga inträde, äga de landstingsmän, hvilkas fullmakter godkända blifvit, att, efter fulländadt upprop, däröfver besluta; och må öfver sådant beslut klagan ej föras.

§ 40.

För att såsom landstingets beslut gälla, skall i följande ämnen erfordras, att två tredjedelar af de afgifna rösterna om beslutet sig förenat:

a) beslut, att domsaga med mindre folkmängd än 30,000 skall delas i valkretsar; att af tingslag skall bildas valkrets med mindre folkmängd än 10,000; eller att stadsvalkrets med mindre folkmängd än 6,000 skall bildas i fall, då sådant ej är en ovillkorlig följd af hvad i § 2 mom. 3 är stadgadt;

b) underkännande af någons behörighet att såsom ledamot i landstinget taga inträde;

c) påläggande af afgifter, som erfordra uttaxering för längre tid än fem år;

d) upptagande af lån, ställt på längre återbetalningstid än fem år;

e) afhändande af fast egendom eller därifrån härflytande rättighet; och

f) uppskof till nästa landsting af väckta frågor.

§ 47.

1. I fråga om bestämmande af afgifter eller arbetsbidrag för sådana företag eller åtgärder, till hvilka bidrag böra enligt lag från hemman och fastighet utgå, eller i afseende å hvilka andra grunder för kostnadernas uttaxering äro fastställda, gäller till efterrättelse hvad i ty fall stadgadt är. I öfrigt må landstinget, med afseende på ett ifrågaställdt företags beskaffenhet, särskildt bestämma grunden för uttaxering af de medel, som för dess utförande erfordras; dock att, med undantag för den i särskild författning stadgade sjukvårdsafgift, ingen personlig eller efter matlag utgående afgift må af landstinget beslutas.

2. I de fall, då icke några sådana bestämmelser finnas meddelade, som i föregående moment omtalas, böra de afgifter, som af landstinget blifvit till uttaxering beslutade, af en hvar skattskyldig utgöras i förhållande till hans inkomst, beräknad för jordbruksfastighet till sex kronor och för annan fastighet till fem kronor för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet jämlikt senast fastställda taxeringslängd, samt i fråga om inkomst af kapital och arbete till det beskattningsbara belopp, för hvilket bevillning till staten skall jämlikt senast fastställda taxeringslängd erläggas.

Beträffande fastighet, för hvilken bevillning ej erlägges, påföres landstingsskatt endast för jordbruksfastighet samt för kronopark, som bildats antingen af mark, inköpt åt kronan efter 1874 års början, eller af staten tillhörig jordbruksdomän eller del af sådan.

Inkomst af arrende af sådan jordbruksfastighet, för hvilken bevillning ej erlägges, skall ej vid påförande af landstingsskatt tagas i beräkning.

3. Då fråga om grunden för afgifters uttaxering uppkommer, skall denna fråga först afgöras. Framställes inom landsting påstående, att företag, hvarom förslag blifvit väckt, är af den beskaffenhet, att endast stad eller endast landsbygd af företaget kan hafva hufvudsaklig nytta, och att förty i förra fallet landsbygden och i det senare städerna, vare sig samfälligt eller en eller flera bland dem, må från bidrag till företaget befrias eller med sådant bidrag i jämförelsevis mindre mån betungas; då skall jämväl öfver sådan framställning beslutas, innan hufvudfrågan till afgörande företages, och äge landstingets samtliga ledamöter att i beslut här om deltaga, men i öfverläggning och beslut i hufvudfrågan må icke andra deltaga än ledamöter från de delar af länet, som skola till företaget bidraga.

§ 48.

Till ledning för landstingsskattens bestämmande böra häradskrifvarna hvarje år, efter slutade taxeringsförrättningar, till landstingets ordförande genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande insända förteckningar, som för hvarje socken summariskt upptaga såväl taxeringsvärdet å fastighet, särskildt för jordbruksfastighet och särskildt för annan fastighet, som ock beloppet af inkomst af kapital eller arbete, efter afdrag för inkomst af arrende af sådan jordbruksfastighet, för hvilken bevillning ej erlägges. Genom Kungl. Maj:ts befallningshafvande insända magistraterna dylika uppgifter för städerna; hvarefter landstingets ordförande låter genom kamreraren däraf upprätta sammandrag, upptagande summan för hela länet, samt huru mycket sig belöper å hvarje stad eller socken.

§ 58.

1. Kungl. Maj:ts godkännande erfordras för att gifva bindande kraft åt beslut, som afse:

a) påläggande af afgifter, hvilka erfordra uttaxering för längre tid, än fem år;

b) upptagande af lån, ställdt på längre återbetalningstid, än fem år; och

c) försäljning, pantförskrifning eller utbyte af någon sådan länskommunen tillhörig fastighet, som för något dess gemensamma nytta afseende ändamål genom gifva eller testamente länskommunen tillfallit, äfvensom öfverenskommelse, som medför förändring i de rättigheter länskommunen till sådan fastighet äger.

2. Landstingets beslut, som i § 2 mom. 6 afses, skall delgifvas Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som kungör det till efterrättelse; dock att, därest beslutet afviker från hvad för landstinget föreslagits och finnes därutinnan icke vara lagligen grundadt, befallningshafvanden har att hänskjuta frågan till Kungl. Maj:ts bestämmande.

§ 62.

Besvär emot landstingets beslut må icke äga rum, såvida den klagande ej tilltror sig kunna visa, att hans enskilda rätt blifvit genom beslutet kränkt eller att detsamma strider emot de i denna förordning

stadgade grunder; och må han i ty fall inom trettio dagar från den dag, då beslutet blifvit, på sätt i § 61 sägs, kungjordt, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingifva sina till Kungl. Maj:t ställda underdåniga besvär.

Vinnes ändring i beslutet, gäller den till förmån för honom som klagat, men beslutet står i öfrigt fast, såvida ej Kungl. Maj:t tillika finner skäligt beslutet i dess helhet upphäfva.

Öfver landstingets beslut, som i § 2 mom. 6 afses, må ej klagas.

§ 63.

Där, i anseende till läge eller andra skiljaktiga förhållanden, ett för hela länet gemensamt landsting icke anses medföra de med denna förordning afsedda fördelar, vill Kungl. Maj:t, uppå därom skeende framställning och sedan Dess befallningshafvande och landstinget blifvit i ämnet hörda, taga i nådigt öfvervägande, huruvida mer än ett landsting må inom samma län böra bildas.

För nybildadt landsting skall ordning, hvarom i § 2 mom. 6 förmäles, fastställas af det äldre landstinget vid dess sista lagtima möte, efter förslag som i samma mom. sägs.

§ 64.

Hvad i denna förordning är stadgadt i afseende å magistrat vare i stad, där magistrat ej finnes, gällande om den för sådan stad särskildt tillsatta styrelse.

Vid affattande af protokoll öfver landstingsmannaval böra till ledning tjäna formulär, som af Kungl. Maj:t fastställas.

Intill dess val af landstingsmän och suppleanter förrättas år 1910, skola hittills gällande bestämnelser om valen tillämpas; dock att val, hvilka år 1909 äga rum, gälla allenast till och med den 31 augusti 1910. Ordning, som i § 2 mom. 6 sägs, skall fastställas år 1909.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott onsdagen den 30 januari 1907.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen statsrådet Juhlin yttrade:

»På sätt chefen för justitiedepartementet denna dag anför, har det förslag till den politiska rösträttsfrågans lösning, som nyss blifvit underställt Kungl. Maj:ts pröfning, till förutsättning, bland annat, att landstingen skola bildas genom proportionella val. Vid förarbetena till nämnda förslag har det ålegat mig att i samråd med chefen för justitiedepartementet undersöka, huru det proportionella valsättet lämpligen må komma till användning vid utseendet af landstingsmän. Jag går nu att redogöra för resultatet af denna undersökning och de ändringar i landstingsförordningen, som i följd däraf ansetts böra vidtagas.

Proportionellt valsätt vid val till landsting skulle, med bibehållande af nu gällande bestämmelser om valkretsar och landstingsmännens antal, i rätt många kretsar icke kunna komma till användning. Då för närvarande hvarje stad samt hvarje härad eller tingslag utgör egen valkrets, och rätten att utse flera än en landstingsman gjorts beroende af att valkretsens folkmängd öfverstiger för stad 2,500 och för härad eller tingslag 5,000, inträffar nämligen i åtskilliga fall, att valkrets har att tillsätta allenast en landstingsman. Enmansval äger sålunda rum i 29 af rikets 88 stadsvalkretsar och i 46 af de 332 landsvalkretsarna. Härtill kommer, att 20 städer samt 114 härad eller tingslag hafva att, hvar för sig, välja blott två landstingsmän; och om än tillämpningen af proportionellt valsätt icke bör anses fullständigt utesluten i tvåmansvalkretsar, är ju dock klart, att valsättet i sådana kretsar verkar tämligen otillfredsställande.

Det har således gällt att i främsta rummet tillse, hvilka ändringar böra i landstingsförordningen vidtagas i syfte att hvarje valkrets må äga utse så stort antal landstingsmän, att krafvet på proportionalitet kan anses tillgodosedt. Och då anledning ej förefinnes att sänka de folkmängds-siffror, som äro bestämmande för rätten att välja landstingsmän, böra de ifrågasätta ändringarna afse bildande af större valkretsar.

Vid riksdagen 1859—1860 föreslogs inom borgarståndet, att stad med mindre än 1,000 invånare skulle för val af landstingsmän sammanslås med en eller flera städer i länet till en valkrets. Förslaget vann ej anklang. Hvad landsbygden angår, väcktes vid 1899 års riksdag motion om den ändring i landstingsförordningen, att, där jämlikt förordningen den 17 maj 1872 angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting flera härad eller tingslag blifvit till ett tingslag förenade, sådant tingslag skulle utgöra en valkrets. Motionen afstyrktes af lagutskottet och blef af Riksdagens båda kamrar afslagen. För utskottets afstyrkande hemställan återopades såsom skäl att, med hänsyn till önskvärdheten däraf att de olika orterna inom landstingsområdet blefve vid landstinget behörigen representerade, en minskning af antalet valkretsar ej syntes vara att förorda, då ju den mindre af de förutvarande, till en förenade valkretsarna lätteligen komme att förlora allt sitt inflytande på tingets sammansättning eller åtminstone att få detsamma väsentligen reduceradt. Hvad utskottet sålunda anfört synes mig emellertid afsevärdt förlora i betydelse, då bildande af större valkretsar ifrågasattes i samband med införande af proportionellt valsätt. Detta valsätt tillförsäkrar hvarje mer betydande valmansgrupp att varda inom representationen företrädd, och de skilda orsintressena böra sålunda hafva utsikt att fortfarande göra sig inom landstinget beaktade, äfven om nu gällande valkretsordning öfver-

gifves. Å andra sidan lärer samma ordning icke böra rubbas i vidare mån, än som påkallas för att det proportionella valsättet må kunna behörigen verka. Med hänsyn härtill torde man kunna uppställa såsom grundsats, att hvarje valkrets bör hafva den storlek, att för valkretsen utses minst 3 men, å landet, ej flera än 6 landstingsmän. En dylik begränsning låter många af de nuvarande valkretsarna bibehållas i sådan egenskap.

Nyss nämnda grundsats medger tydligen icke att, i likhet med hvad nu är fallet, egenskapen af valkrets varder, genom bestämmelse i förordningen, omedelbart anknuten vid vissa administrativa eller judiciella enheter. Den förutsätter för sin tillämpning en särskild valkretsindelning, för hvilken allenast de allmänna reglerna kunna i lagstiftningsväg gifvas; regler, som böra vara af den art, att de på samma gång utesluta en godtycklig användning och möjliggöra anpassning efter de olika orternas skilda förhållanden. Hvad i sådant hänseende kräfvades torde, beträffande landsbygden, kunna vinnas, därest domsaga sättes såsom den normala valkretsen, men jämväl stadgas, att delning af domsaga i visst fall måste äga rum, i andra åter må kunna ske, samt tillika lämnas föreskrifter, hvilka vid verkställandet af sådan delning äro att iakttaga. I fråga om städerna böra regler gifvas angående sammanslagning af mindre städer till en valkrets.

Verkställandet af valkretsindelningen har jag ansett böra anförtros åt landstinget själf. Bestämmas tillika, att förslag till indelningen skall afgifvas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, torde vara vederbörligen sörjdt för att indelningen sker med nödig sakkunskap och utan obehöriga bihänsyn.

Det år 1859 afgifna kommittébetänkande med förslag till, bland annat, förordning om landsting upptog samma folkmängdsiffror, som sedermera alltifrån förordningens ikraftträdande varit bestämmande för rätten att utse landstingsmän eller 5,000 för landet och blott hälften häraf eller 2,500 för stad. Såsom grund för den städerna sålunda medgifna förmån anfördes i betänkandet önskvärldheten af, att den numeriska undervikt, hvari städernas ombud alltid komme att befinna sig i förhållande till antalet af häradenas ombud, i sin mån måtte få en motvikt. För närvarande utgör städernas sammanlagda antal landstingsmän 291 och motsvarar ungefär 29,7 procent af landsbygdens antal 977, ett förhållande mellan städernas och landsbygdens representation, som torde vara icke obetydligt gynnsammare för städerna än man vid landstingsförordningens tillkomst tänkt sig skola blifva fallet. En ytterligare förskjutning till städernas förmån skulle blifva en följd af den nu ifrågasatta ändrade valkretsindelningen. Den minskning i antalet landstingsmän, som orsakas däraf att

flera nu befintliga valkretsar sammanslås till en, kommer nämligen företrädesvis att drabba landsbygden. Medan städerna skulle förlora blott 6 eller 7 platser, skulle landsbygden mista ett 40-tal platser. Då en sådan rubbning i hvad nu består icke synes mig kunna försvaras, har jag trott en höjning af folkmängdssiffran för stad böra vidtagas, och jag skall i sådant afseende tillåta mig hemställa, att siffran 2,500 utbytes mot 3,000. Härigenom skulle väl antalet landstingsmän för städerna nedgå till omkring en fjärdedel af sammanlagda antalet för landsbygden eller således minskas något mera, än som påkallas för bevarandet af nu rådande proportion mellan städernas och landsbygdens andelar i länsrepresentationerna. Men genom folkmängdens kraftigare tillväxt i städerna komme förhållandet säkerligen ganska snart att utjämnas till det nuvarande.

Landstingsmannaval sker å landsbygden i allmänhet medelst elektorer, i det att omedelbart val äger rum allenast i härad eller tingslag, som innefattar blott en kommun. Sådana härad eller tingslag finnas för närvarande till antal af 13 i Norrbottens län, 11 i Kopparbergs län, 5 i Västerbottens län samt 1 i hvar af Uppsala län, Göteborgs och Bohus län, Örebro län, Västmanlands län, Gäfneborgs län och Västernorrlands län.

Det medelbara valsättet har dock vid flera tillfällen varit föremål för anmärkning. Så har inom Riksdagen uttalats, att detta valsätt förtager intresset för valen, obehörigen gynnar de större kommunerna och, då elektorernas antal ofta är ringa samt för vissa valkretsar ej större än tre eller fyra, lätt gifver upphof till kottoriväsen, så att verkligt val knappast kan sägas äga rum. Orsaken till att de förslag, hvilka afsett införande såsom regel af omedelbara landstingsmannaval, icke tillvunnit sig bifall, lär ock väsentligen vara att söka i den uppfattning, att reformen utan samtidig begränsning af röstskalan skulle visa sig tämligen kraftlös. I hvarje fall torde den nuvarande ordningen för medelbara val icke utan betydande ändringar vara förenlig med införandet af proportionellt valsätt vid själfva landstingsmannavalet. Skall sådant valsätt användas inom elektorskår, bör utan tvifvel denna kår själf vara bildad genom proportionella val. Tillämpningen af proportionell metod vid val af elektorer för landstingsmannaval skulle emellertid förutsätta en genomgripande ändring i bestämmelserna om elektorernas antal för hvarje val-distrikt, antingen så, att flera distrikt (kommuner) sammansloges till ett, eller så, att det stadgade förhållandet mellan folkmängden och antalet elektorer jämkades i syfte att öka detta antal. För närvarande utse nämligen de flesta kommuner blott en eller två elektorer. Att låta landstinget framgå ur två proportionella val, af hvilka det ena ej hade annan uppgift än att möjliggöra det andra, vore sålunda en så tyngande anordning,

att densamma icke utan tvingande skäl bör tillgripas. Jag har därför funnit riktigast, att för samtliga valkretsar å landet stadgas användande af omedelbart valsätt. Landstingsmannavalet kommer alltså att företagas vid kommunalstämma, men valsedlarna insändas för sammanräkning till domhafvanden.

I stad väljas för närvarande landstingsmän enligt de för val till kommunalbefattningar därstädes gällande föreskrifter, således af stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, å allmän rådstuga. Städer, hvilka sakna stadsfullmäktige, äro allenast Östhammar, Öregrund, Sigtuna, Skanör med Falsterbo och Nora. Blifver stad, hvori stadsfullmäktige äro tillsatta, förenad till en valkrets med stad, där stadsfullmäktige ej finnas, kunna naturligtvis stadsfullmäktige icke såsom valmanskår bibehållas. Äfven för det fall att flera städer, som alla hafva stadsfullmäktige, tillsammans utgöra en valkrets, skulle valens förrättande genom fullmäktige kunna leda till oegentligheter, då ju förhållandet mellan folkmängden och antalet fullmäktige ingalunda är för alla städer detsamma. Så hafva Hedemora med 2,112 invånare och Säter med 795 invånare hvardera 20 stadsfullmäktige; i Falkenberg med 3,581 invånare är antalet stadsfullmäktige 21 och i Kungsbacka med 1,029 invånare 20 o. s. v. I stad, som har att ensam välja landstingsmän, skulle däremot stadsfullmäktiges befattning med valen kunna fortfara. De skäl, som tala för afskaffande af det medelbara valsättet på landet, äga här ej giltighet. Och om, på sätt jag ärnar föreslå, stadsfullmäktige väljas proportionellt, skulle i själfva verket, från kommunal synpunkt betraktadt, egentlig anledning saknas att uti ifrågavarande hänseende afvika från nu gällande ordning. Då det emellertid med afseende på landstingens egenskap af politiska valmanskårer är önskligt, att landstingsmännen utses genom omedelbara val, lärer för samtliga städer sådant valsätt böra föreskrifvas.

Enligt de grunder, jag nu angifvit, har jag låtit utarbета förslag till lag om ändring i landstingsförordningen. Enligt detta förslag skulle dels §§ 1—14, 16, 21, 26, 40, 47, 48, 58, 62 och 63 erhålla ändrad lydelse, dels ock i förordningen införas ytterligare en paragraf; och torde det tillåtas mig att nu underställa förslaget Kungl. Maj:ts pröfning.»

Sedan departementschefen här efter uppläst omförmälda förslag, anförde han beträffande dess särskilda delar följande:

»Då enligt förslaget valkretsarna å landet komma att bestämmas genom beslut af vederbörande landsting, hafva i § 1 orden 'härad eller tingslag' utbytt mot 'landsbygd'. Nuvarande § 2 har inryckts i § 1 i syfte att, utan väsentlig rubbning af förordningens paragrafföljd, utrymme

må beredas för de erforderliga vidlyftigare bestämmelserna om landstingsmannavalen.

Förslagets § 2 innefattar reglerna om valkretsar samt om antalet landstingsmän för hvarje valkrets. Såsom Kungl. Maj:t behagade finna, har jag ansett den af mig förut angifna grundsats, att hvarje valkrets skall hafva att välja minst 3 landstingsmän, icke böra vara ovillkorlig. Förslaget innebär sålunda för landsbygden att, på grund af synnerliga skäl, inom domsaga må bildas valkrets, som har att välja färre än 3 landstingsmän, dock endast för så vidt valkretsen kommer att bestå af ett eller flera tingslag. För städerna föreslås att stad, som har att välja färre än 3 landstingsmän, skall kunna bibehållas såsom egen valkrets för den händelse den ej kan, i allt fall icke utan synnerlig olägenhet, förenas med en eller flera dylika städer till valkrets med en folkmängd af minst 6,000. Med den affattning, som de om bildande af en- eller tvåmansvalkretsar gifna bestämmelser erhållit, torde en alltför utsträckt tillämpning af desamma ej vara att befara. En garanti mot missbruk af den landstingen härutinnan lämnade frihet har jag dock velat uppställa genom det i § 40 införda stadgande om kvalificerad pluralitet för beslut angående bildande af sådana mindre valkretsar. I enahanda syfte har, i ett nytt mom. af § 58, föreskrifvits, att därest landstingets beslut om valkretsindelningen afviker från hvad för landstinget föreslagits och Kungl. Maj:ts befallningshafvande finner beslutet därutinnan icke vara lagligen grundadt, befallningshafvanden har att hänskjuta frågan till Kungl. Maj:ts bestämmande.

Nu gällande bestämmelse, att tingslag utgör egen valkrets, har tillämpats så att, om två eller flera tingslag blifvit förenade till ett, hvar och ett af de äldre tingslagen ändock valt landstingsmän för sig. Då emellertid någon anledning att sålunda vid valkretsindelningen afvika från gällande judiciell indelning icke synes mig förefinnas, har jag ansett det böra tydligen uttalas, att med tingslag förstås sådan del af domsaga, som utgör egen domkrets. Vid valkretsindelningen kommer följaktligen icke att tagas hänsyn till gammalt tingslag, med mindre desamma jämväl utgör härad. Om, exempelvis, Finspånge läns härads domsaga delas — hvilket, enligt förslaget, ankommer på landstingets pröfning — skall delningen ske efter kommuner, ehuru två af domsagens kommuner äro uppdelade mellan de båda gamla, nu till ett förenade tingslagen.

Mom. 4 i den föreslagna § 2 motsvarar nuvarande § 4. Den tillagda bestämmelsen om antalet landstingsmän för hvarje valkrets å landet har ansetts kunna göras ovillkorligen bindande.

I mom. 6 innehållas föreskrifterna om fastställandet af valkretsindelning och hvad därmed äger samband. Sådant fastställande har ansetts

böra äga rum blott en gång — i ett slutstadgande anger lagförslaget tiden härför — och den fastställda ordningen är följaktligen ej, såsom den hvilken jämlikt § 13 riksdagsordningen skall gifvas för valen till Riksdagens andra kammare, till sin giltighet inskränkt inom viss tidrymd. Klart är dock att den måste kunna jämkas efter ändrade förhållanden, och det torde jämväl, oberoende häraf, vara önskligt att, därest ordningen visar sig i något afseende verka mindre tillfredsställande, möjlighet till rättelse förefinnes. 1859 års kommittéföreläggning, hvilket begränsade antalet af landstingets ledamöter jämväl uppåt (till högst 50) och uppdrog åt första sammanträdande landsting att bestämman antalet landstingsmän såväl för hela länet som särskildt för hvarje valkrets, föreskref tillika, att den sålunda gjorda bestämningen skulle af landstinget hvart tionde år öfverses för vidtagande af de ändringar, som af nya förhållanden kunde påkallas. Då emellertid förhållandena kunna hafva så ändrats, att ett fortsatt tillämpande af den fastställda ordningen icke är möjligt — landsbygd har t. ex. öfvergått till stad — har det syntts riktigast, att ej stadga någon viss tid när jämkning bör ske.

De i § 2 gifna bestämmelser om valkretsindelningen och antalet landstingsmän för hvarje valkrets uppfylla icke sitt ändamål, att möjliggöra införandet af proportionellt valsätt, med mindre hela det för hvarje valkrets föreskrifna antal landstingsmän på en gång väljes. Genom ett i förslaget efter de särskilda paragraferna intaget stadgande är af sådant skäl sörjdt för att, då den nya valkretsindelningen första gången tillämpas, landstingets samtliga ledamöter skola väljas. Då vidare anledning saknas att frångå regeln om att halfva antalet af de sålunda valda skall uttråda redan efter halfva tjänstgöringstidens förlopp, har det varit nödigt att affatta denna regel så, att den icke verkar rubbning i det antal landstingsmän, som vid fastställandet af valkretsindelningen beräknats skola för hvarje valkrets på en gång utses. Den i § 16 enligt dess ursprungliga lydelse gifna bestämmelse om utlottning har nämligen tillämpats olika, i det att i vissa län utlottats hälften af antalet landstingsmän för hvarje valkrets, i andra åter samtliga landstingsmän för så många valkretsar, att de utlottade motsvarat hälften af antalet landstingsmän för hela länet. Sistberörda förfaringssätt är naturligtvis det enda, som öfverensstämmer med grunderna för förslaget. Genom den i mom. 5 af förslagets § 2 intagna föreskrift om valkretsarnes fördelning i grupper och den härtill svarande bestämmelsen i den föreslagna § 16 om lottnings mellan grupperna har samma förfaringssätt blifvit tydligt lagfästadt.

De jämkningar i den fastställda valkretsindelningen, som kunna varda af landstinget vidtagna, komma säkerligen att så småningom medföra en förskjutning därhän, att landstinget ej förnyas med halfva antalet landstingsmän hvarje år. I likhet med den departementschef, som inför Kungl. Maj:t år 1905 föredrog frågor om ändrad lydelse af vissa paragrafer i landstingsförordningen, anser jag emellertid principen om sådan förnyelse icke vara af så stor vikt, att för densammas upprätthållande särskilda stadganden böra gifvas.

Med de i § 58 mom. 2 gifna föreskrifter öfverensstämmer naturligtvis ej att tillåta klagan öfver sådana landstingets beslut, som i § 2 mom. 6 afses. Till förekommande af all tvekan härutinnan har i § 62 intagits ett stadgande, som utesluter besvär rätt uti ifrågavarande fall.

§ 3 i förslaget öfverensstämmer med de tillägg, som genom lagen den 26 april 1905 gjorts till §§ 3 och 6 i förordningen; dock har bestämmelsen om den kungörelse, som det åligger Kungl. Maj:ts befallningshafvande att om landstingsmannavalen utfärda, lämpats efter förslagens innehåll i öfrigt.

För att åskådliggöra huru stadgandena om valkretsindelningen kunna komma att verka, har jag låtit utarbета förslag till sådan indelning för hvarje landstingsområde. Förslaget, som grundats på uppgifterna om folk-mängden vid slutet af år 1905, men i öfrigt hänför sig till förhållandena år 1907, torde få såsom bilaga fogas vid protokollet i detta ärende.

I § 5 lämnas föreskrifter om sjalfva valens förrättande och angifves, hvilka myndigheter hafva att verkställa röstsammanräkningen. I den mån paragrafens innehåll skiljer sig från nu gällande stadganden betingas det af de allmänna grunder, jag angifvit för landstingsförordningens omarbetning, och har väsentligen sin förebild i den ifrågasatta lagen om val till Riksdagen. Då det relativa maximum för röstberäkning i landskommuner verkar helt olika i skilda kommuner, har det för landstingsmannavalen, där med det omedelbara valsättets införande röstvärden från flera kommuner blifva att sinsemellan jämföra, varit nödligt att borttaga antydnda begränsning. Anmärkas må i detta sammanhang, hurusom andra författningsförslag, hvilka jag förut i dag underställt Kungl. Maj:ts pröfning, komma att undanröja det hinder för tillämpning å landsbygden af omedelbart valsätt, som kunde ligga i hittills gällande bestämmelser om röstvärdets beräkning i åtskilliga landskommuner (delar af Kopparbergs län, vissa köpingar) på särskildt, från den allmänna regeln för landsbygden afvikande sätt. Till de i § 5 meddelade stadgandena om röstlängds justering ansluter sig det nya stycket i § 13.

Den valmetod, som af chefen för justitiedepartementet förordats att komma till användning för val till Riksdagen, anser jag böra tillämpas jämväl vid landstingsmannavalen. Reglerna härom innefattas i §§ 4 samt 6—9 och öfverensstämma med stadgandena i förslaget till lag om val till Riksdagen, med de afvikelser allenast, som betingas af valsedlarnas olika röstvärden och däraf att till landsting böra samtidigt utses både ledamöter och suppleanter för dem. Då det med ett proportionellt valsätt måste anses önskligt, att landstingsman ersättes af suppleant från samma meningsgrupp, har jag trott suppleantvalet böra ordnas i närmaste anslutning till hvad som föreslagits skola gälla, då ledig plats i Riksdagen fylles genom fortsättning af det valförfarande, hvarigenom den afgångne blef utsedd. För hvarje landstingsman kommer sålunda att finnas åtminstone en suppleant, hvilken måste antagas tillhöra samma meningsgrupp som landstingsmannen och därför har att i främsta rummet fylla dennes plats. Suppleant är dock skyldig tjänstgöra i stället för hvilken som helst af valkretsens landstingsmän, men den ordning, i hvilken suppleanterna skola till tjänstgöring inkallas, måste naturligtvis, i motsats till hvad nu är fallet, bestämmas olika för hvarje särskild landstingsman.

Första stycket af § 14 samt § 21 hafva lämpats till öfverensstämmelse med det föreslagna stadgandet om ordningen mellan flera suppleanter.

Nuvarande § 7 har upptagits i § 10. I öfrigt har i sistnämnda paragraf bibehållits stadgandet om villkoren för valbarhet till suppleant, hvarjämte i paragrafen inryckts nu gällande § 11. Detta nummer har tilldelats nuvarande § 8. De ändringar, som föreslås i § 12 och i första stycket af § 13, äro betingade af förslagets innehåll i öfrigt.

Beträffande § 16 har jag redan yttrat mig vid redogörelsen för § 2. I detta sammanhang må blott ytterligare anmärkas, hurusom bestämmelsen om utlottning af halfva antalet landstingsmän och suppleanter, hvilken bestämmelse genom förordningen den 28 november 1890 flyttades från § 16 till § 63, i förslaget återförts till sin ursprungliga plats.

I § 26 har ej annan förändring vidtagits än att, för vinnande af öfverensstämmelse med den eljest redan genom lagen den 26 april 1905 i förordningen införda terminologi, uttrycket 'valdistrikten' ersatts af 'valkretsarna'.

Ändringarna i §§ 47 och 48 bero af den omläggning af grunderna för den kommunala beskattningen, hvarom jag förut i dag hos Kungl. Maj:t gjort framställning.

Då fastställande af ordning, som i § 2 mom. 6 sägs, uppdragits åt landstinget själf, har det varit nödigt gifva särskild föreskrift angående

afgörandet af, hvilka bestämmelser böra tillämpas vid val första gången till nybildadt landsting. Det kunde ifrågasättas att anförtro detta afgörande åt Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med rätt för det nya landstinget att själf bestämma den ordning, som för framtiden borde följas. Jag har dock ansett mer öfverensstämmande med förslaget i öfrigt att låta ordning, hvarom nu är fråga, fastställas af det äldre landstinget vid dess sista lagtima möte, och föreskrift härom har intagits i § 63. Kungl. Maj:t lär således, vid bifall till framställning om bildande af mer än ett landsting inom ett län, meddela sådana bestämmelser om tiden, då de nya landstingen skola träda i verksamhet, att, före valen till dessa ting, omförmälta ordning kan varda på föreskrifvet sätt fastställd. At § 16 har i förslaget gifvits den affattning, att den nu i § 63 förefintliga, särskildt för nybildadt landsting meddelade bestämmelse om utlottning af landstingsmän och suppleanter blifvit öfverfödig.

I första stycket af den föreslagna nya paragrafen, § 64, har intagits ett stadgande, hvilket öfverensstämmer med § 54 i förordningen om kommunalstyrelse i stad. Ett dylikt stadgande synes icke böra saknas i landstingsförordningen, däri, enligt förslaget, flerstädes talas om magistrats befattning med valen. Till förebyggande af formella fel vid landstingsmannavalen har, i likhet med hvad för närvarande gäller för val till Riksdagens andra kammare, föreskrifvits att valprotokollen skola affattas enligt formulär, som af Kungl. Maj:t fastställas.

Någon särskild bestämmelse om tiden, när den föreslagna lagen skall träda i kraft, har icke ansetts erforderlig. De allmänna reglerna i detta ämne komma således att lända till efterrättelse.

Då det förslag till ändring af landstingsförordningen, för hvilket jag nu redogjort, är föranledt af de ifrågasatta ändringarna i rikets grundlagar, synes mig däraf följa, att antagandet af förstnämnda ändringsförslag bör göras beroende af frågan, huruvida grundlagsändringarna blifva definitivt beslutade.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer jag, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att antaga nu framlagda förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om landsting den 21 mars 1862 under den förutsättning, att ändring af rikets grundlagar i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition n:r 28 vid 1907 års riksmöte varder af Riksdagen i grundlagsenlig ordning beslutad.»

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena och statsrådet Tingsten hänvisade till sitt vid föredragningen af nådiga propositionen denna dag angående ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen afgifna yttrande.

Statsrådets öfriga ledamöter instämde i hvad föredraganden anförde och hemställt;

och behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten med bifall till denna hemställan förordna, att till Riksdagen skulle aflätas nådig proposition af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

E. K. Almqvist.

Bilaga.

Förslag till valkretsindelning för val af landstingsmän.

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
Stockholms län.						
<i>Stockholms läns Västra domsaga</i>	4	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	20,416	6	5	
<i>Norra Roslags domsaga</i> . .	3	2	—	—	—	
Frösåkers tingslag	—	—	13,783	3	3	
Närdinghundra samt Vaddö och Häfverö tingslag	—	—	16,657	4	4	
<i>Mellersta Roslags domsaga</i> .	4	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	22,428	6	5	
<i>Södra Roslags domsaga</i> . .	5	3	—	—	—	
Färentuna och Sollentuna härad .	—	—	21,595	5	5	
Danderyds skeppslag	—	—	18,625	4	4	
Åkers och Värmdö skeppslag . .	—	—	14,833	4	3	
<i>Södertörns domsaga</i>	3	3	—	—	—	
Sotholms tingslag	—	—	13,173	3	3	
Huddinge, Brännkyrka och Nacka kommuner af Svartlösa tingslag	—	—	19,559	8	4	Delas Södertörns domsaga i val- kretsar efter tingslagen, komma på Sotholms tingslag 13,173 inv. och 3 landstingsmän, på Svart- lösa tingslag 26,152 inv. och 6 landstingsmän samt på Öknebo tingslag 6,897 inv. och 2 lands- tingsmän.
Åsterstoden af Svartlösa tingslag samt Öknebo tingslag	—	—	13,490		3	
<i>Städerna.</i>						
Södertälje	1	1	9,245	4	4	
Norrstälje, Vaxholm och Sigtuna .	3	1	6,492	4	3	
Östhammar och Öregrund	2	1	2,032	2	1	
Summa för Stockholms län	25	13	192,328	53	47	
Däraf:						
Landsbygden	19	10	174,559	43	39	
Städerna	6	3	17,769	10	8	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
Uppsala län.						
<i>Uppsala läns Södra domsaga .</i>	4	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	21,328	6	5	
<i>Uppsala läns Mellersta domsaga</i>	6	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	23,146	6	5	
<i>Uppsala läns Norra domsaga .</i>	7	2	—	—	—	
Norunda och Olands härad . . .	—	—	25,830	8	6	
Örbyhus härad	—	—	26,288	6	6	
<i>Städerna.</i>						
Uppsala	1	1	24,339	10	9	
Enköping	1	1	4,679	2	2	
Summa för Uppsala län	19	6	125,610	38	33	
Däraf:						
Landsbygden	17	4	96,592	26	22	
Städerna	2	2	29,018	12	11	
Södermanlands län.						
<i>Nyköpings domsaga . . .</i>	4	2	—	—	—	
Jönåkers tingslag	—	—	18,068	4	4	
Rönö, Höllebo och Daga tingslag .	—	—	26,338	7	6	
<i>Oppunda och Villåttinge härads domsaga . . . . .</i>	2	3	—	—	—	
Västra Vingåkers, Östra Vingåkers, Julita och Österåkers kommuner af Oppunda tingslag	—	—	15,522	8	4	
Återstoden af Oppunda tingslag .	—	—	19,629		4	
Villåttinge tingslag	—	—	12,661	3	3	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Lifgedingets domsaga . . .</i>	4	2	—	—	—	Fors och Klosters kommuner äro räknade till Eskilstuna.
Väster- och Öster-Rekarne härads tingslag	—	—	21,704	5	5	
Åkers och Selebo härads tingslag .	—	—	14,965	4	3	
<i>Städerna.</i>						
Nyköping	1	1	8,363	4	3	
Eskilstuna	1	1	25,967	11	9	
Strängnäs, Mariefred, Torshälla och Trosa	4	1	6,359	5	3	
Summa för Södermanlands län	16	10	169,576	51	44	
Däraf:						
Landsbygden	10	7	128,887	31	29	
Städerna	6	3	40,689	20	15	
Östergötlands läns landstingsområde.						
<i>Kinda och Ydre domsaga . .</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	26,309	6	6	
<i>Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga . . . . .</i>	3	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,679	7	6	
<i>Åkerbo, Bankekinds och Hane- kinds domsaga . . . . .</i>	3	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	24,870	7	5	
<i>Hammarkinds, Stegeborgs och Skärkinds domsaga . . . . .</i>	3	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	22,319	6	5	
<i>Finspånge läns härads domsaga</i>	2	2	—	—	—	Alternativt kan Finspånge läns härads domsaga, 26,643 inv., utgöra 1 valkrets, med 6 landstingsmän.
Godegårds, Tjällmo och Hällestads kommuner	—	—	10,863	7	3	
Domsagans återstående del	—	—	15,780		4	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Björkekinds m. fl. härads domsaga</i>	5	2	—	—	—	
Björkekinds, Östkinds och Lösings härad	—	—	18,560	5	4	
Bråbo och Memmings härad	—	—	19,542	5	4	
<i>Lysings och Göstrings domsaga</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	24,444	5	5	
<i>Aska, Dals o. Bobergs domsaga</i>	3	2	—	—	—	Alternativt kan Aska, Dals och Bobergs domsaga, 29,551 inv., bilda 1 valkrets, med 6 lands- tingsmän.
Västra Ny och Vinnerstads kom- muner samt Motala landskom- mun af Aska härad	—	—	11,971	7	3	
Återstoden af Aska härad samt Dals och Bobergs härad	—	—	17,580		4	
<i>Städerna.</i>						
Linköping	1	1	16,125	7	6	
Motala, Vadstena och Skeninge . .	3	1	6,555	4	3	Alternativt kunna Motala, Vad- stena, Skeninge och Söderkö- ping bilda 1 valkrets, med 8,619 inv. och 3 landstingsmän.
Söderköping	1	1	2,064	1	1	
S:a f. Österg:s läns landst.-område	28	14	242,661	67	59	
Däraf:						
Landsbygden	23	11	217,917	55	49	
Städerna	5	3	24,744	12	10	
Jönköpings län.						
<i>Tveta, Vista och Mo domsaga .</i>	3	2	—	—	—	
Vista härad samt Hakarps, Ögges- torps, Svarttorps, Lekeryds, Järsnäs, Forserums, Barkeryds och Nässjö kommuner samt Huskvarna köping af Tveta hä- rad	—	—	26,327	10	6	
Återstoden af Tveta härad samt Mo härad	—	—	16,616		4	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Norra och Södra Vedbo domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Norra Vedbo tingslag	—	—	18,159	4	4	
Södra Vedbo tingslag	—	—	14,221	3	3	
<i>Östra härads domsaga</i>	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	22,671	5	5	
<i>Västra härads domsaga</i>	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	28,227	6	6	
<i>Östbo och Västbo domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Östbo tingslag	—	—	22,595	5	5	
Västbo tingslag	—	—	28,398	6	6	
<i>Städerna.</i>						
Jönköping	1	1	23,310	10	8	
Eksjö och Grenna	2	1	5,653	3	2	
Summa för Jönköpings län	12	10	206,177	52	49	
<i>Däraf:</i>						
Landsbygden	9	8	177,214	39	39	
Städerna	3	2	28,963	13	10	
Kronobergs län.						
<i>Östra Värends domsaga</i>	2	3	—	—	—	
Växjö landskommun, Hemmesjö, Tegnaby, Furuby, Hofmantorps, Ljuders, Linneryds, Elmeboda och Långasjö kommuner af Konga tingslag	—	—	17,927	} 7 {	4	
Återstoden af Konga tingslag	—	—	12,345		3	
Uppvidinge tingslag	—	—	25,913		6	6

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. ^{31/12} 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Mellersta Värends domsaga</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,753	6	6	
<i>Västra Värends domsaga</i>	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	28,691	6	6	
<i>Sunnerbo domsaga</i>	1	2	—	—	—	
Hvittaryds, Dörrarps, Berga, An- gelstads, Ljungby, Kånna, Södra Ljunga, Tutaryds, Ryssby, Agun- naryds, Pjätteryds och Hamneda kommuner	—	—	18,957	8	4	
Domsagens återstående del	—	—	20,152			5
<i>Staden.</i>						
Växjö	1	1	7,817	4	3	
Summa för Kronobergs län	7	8	157,555	37	37	
Däraf:						
Landsbygden	6	7	149,738	33	34	
Staden	1	1	7,817	4	3	
Kalmar läns Norra landstings- område.						
<i>Tjusts domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Norra Tjusts härad	—	—	19,100	4	4	
Södra Tjusts härad	—	—	20,497	5	5	
<i>Sevede och Tunaläns domsaga</i>	2	1	—	—	—	Alternativt 2 valkretsar: Sevede tingslag, 14,660 inv., och Tuna- läns tingslag, 11,955 inv., med hvardera 3 landstingsmän.
Hela domsagan	—	—	26,615	6	6	
<i>Aspelands och Handbörds dom- saga (del af)</i>	1	1	—	—	—	
Domsagodelen (Aspelands tingslag)	—	—	13,307	3	3	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. ^{31/12} 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Städerna.</i>						
Västervik	1	1	9,045	4	4	
Vimmerby	1	1	2,350	1	1	
S:a f. Kalmar läns Norra landst. omr.	7	6	90,914	23	23	
Däraf:						
Landsbygden	5	4	79,519	18	18	
Städerna	2	2	11,395	5	5	
Kalmar läns Södra landstings- område.						
<i>Aspelands och Handbörds dom- saga</i> (del af)	1	1	—	—	—	
Domsagodelen (Handbörds tingslag)	—	—	16,443	4	4	
<i>Norra Möre och Stranda domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Norra Möre tingslag	—	—	13,140	3	3	Alternativt kan Norra Möre och Stranda domsaga utgöra 1 val- krets, med 27,935 inv. och 6 landstingsmän.
Stranda tingslag	—	—	14,795	3	3	
<i>Södra Möre domsaga</i> . . .	1	2	—	—	—	
Gullabo, Vissefjärda, Karlslunda, Oskars, Örsjö och Madesjö kom- muner samt Nybro köping . . .	—	—	20,328	9	5	
Domsagans återstående del . . .	—	—	20,665		5	
<i>Ölands domsaga</i> (utom Borgholm)	2	2	—	—	—	Alternativt kan Ölands domsaga utgöra 1 valkrets, med 27,886 inv. och 6 landstingsmän.
Ölands Norra mots tingslag . . .	—	—	15,160	4	4	
Ölands Södra mots tingslag . . .	—	—	12,726	3	3	
<i>Städerna.</i>						
Kalmar	1	1	13,915	6	5	
Oskarshamn	1	1	7,705	4	3	
Borgholm	1	1	1,083	1	1	
S:a f. Kalmar läns Södra landst. omr.	9	10	135,962	37	36	
Däraf:						
Landsbygden	6	7	113,257	26	27	
Städerna	3	3	22,705	11	9	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.	
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		
Gottlands län.							
<i>Gottlands Norra domsaga</i>	1	2	—	—	—	Beträffande antalet landstingsmän i Gottlands län gälla undantagsbestämmelser jämlikt § 4 i landstingsförordningen. Storleken af den folkmängd, som berättigar till erhållande af landstingsman, har enligt förslaget satts till halfva den ordinarie, eller till 2,500 inv. & landsbygd och 1,500 inv. i stad.	
Färö, Bunge, Fleringe, Rute, Hellyvi, Lärbro, Halls, Hangvars, Boge, Othems, Tingstäde, Stenkyrka, Lummelunda, Martebo, Västkinda, Bro, Lokrume och Fole kommuner	—	—	11,115	} 10	} 5		
Domsagans återstående del	—	—	10,846				5
<i>Gottlands Södra domsaga</i>	1	2	—	—	—		
Västerhejde, Träkumla, Stenkumla, Valls, Hogräns, Atlingbo, Tofta, Eskelhems, Västergarns, Sanda, Mästerby, Väte, Hejde, Klinte, Fröjels, Etelhems, Lye, Garde, Alskogs, Lau, Närs och Stånga kommuner	—	—	11,425	} 10	} 5		
Domsagans återstående del	—	—	11,010				5
<i>Staden.</i>							
Visby	1	1	9,003	6	7		
Summa för Gottlands län	3	5	53,399	26	27		
Däraf:							
Landsbygden	2	4	44,396	20	20		
Staden	1	1	9,003	6	7		
Blekinge län.							
<i>Östra härads domsaga</i>	1	1	—	—	—		
Hela domsagan	—	—	25,085	6	6		
<i>Medelstads härads domsaga</i>	1	2	—	—	—		
Nättraby, Hasslö och Aspö, Fridlestads, Sillhöfda, Tvings och Eringsboda kommuner	—	—	16,296	} 7	} 4		
Domsagans återstående del	—	—	17,369			4	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- raude.	Enligt för- slaget.		Nu- va- raude.	Enligt för- slaget.	
<i>Bräkne härads domsaga</i> . . .	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	24,886	5	5	
<i>Listers härads domsaga</i> . . .	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,442	6	6	
<i>Städerna.</i>						
Karlskrona	1	1	26,673	11	9	
Karlshamn	1	1	7,282	3	3	
Ronneby och Sölvesborg	2	1	5,772	3	2	
Summa för Blekinge län	8	8	148,755	41	39	
<i>Däraf:</i>						
Landsbygden	4	5	109,028	24	25	
Städerna	4	3	39,727	17	14	
Kristianstads län.						
<i>Norra Åsbo domsaga</i> . . .	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,244	6	6	
<i>Södra Åsbo och Bjäre domsaga</i>	2	2	—	—	—	Alternativt kan Södra Åsbo och Bjäre domsaga utgöra 1 valkrets, med 27,139 inv. och 6 landstingsmän.
Södra Åsbo härad	—	—	13,480	3	3	
Bjäre härad	—	—	13,659	3	3	
<i>Västra Göinge domsaga</i> . .	1	2	—	—	—	
Vankifva, Finja, Mätteröds, Torups, Hörja, Röke, Norra Åkarps, Fars- torps, Vittsjö, Verums och Vissel- tofta kommuner	—	—	16,032	7	4	
Domsagans återstående del	—	—	17,513		4	
<i>Villands o. Östra Göinge domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Villands tingslag	—	—	24,188	5	5	
Östra Göinge tingslag	—	—	26,073	6	6	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Gärds och Albo domsaga . .</i>	2	2	—	—	—	
Gärds härad	—	—	22,564	5	5	
Albo härad	—	—	10,889	3	3	
<i>Ingelstads o. Järrestads domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Järrestads härad samt Östra Herrestads, Smedstorps, Östra Hoby och Borrby kommuner af Ingelstads härad	—	—	15,778	} 7 {	} 4	
Återstående del af Ingelstads härad	—	—	18,184			4
<i>Städerna.</i>						
Kristianstad	1	1	10,919	5	4	
Ängelholm	1	1	3,514	2	2	Ängelholm och Simrishamn kunna äfven bilda 1 krets, med 5,581 inv. och 2 landstingsmän.
Simrishamn	1	1	2,067	1	1	
Summa för Kristianstads län	13	14	220,104	53	54	
Däraf:						
Landsbygden	10	11	203,604	45	47	
Städerna	3	3	16,500	8	7	
Malmöhus läns landstingsområde.						
<i>Oxie och Skytts domsaga . .</i>	2	3	—	—	—	
Fosie, Husie, Västra Skreflinge, Särslöfs och Södra Sallerups kommuner samt Limhamns köping af Oxie härad	—	—	16,462	} 7 {	} 4	
Återstående del af Oxie härad . .	—	—	15,030			4
Skytts härad	—	—	18,796	4	4	
<i>Luggude domsaga . . . .</i>	1	2	—	—	—	
Vikens, Väsby, Höganäs, Brunnby, Jonstorps, Farhults, Vålinge, Kattarps, Allerums, Flenninge, Kropps och Mörarps kommuner samt Hälsingborgs landskommun	—	—	26,710	} 11 {	} 6	
Domsagans återstående del	—	—	27,483			6

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Rönnebergs, Onsjö och Harjagers domsaga . . . . .</i>	3	2	—	—	—	Alternativt 3 valkretsar efter häraderna: Rönnebergs härad 12,485 inv., Onsjö härad 15,781 inv. och Harjagers härad 17,939 inv., med resp. 3, 4 och 4 lands- tingsmän.
Rönnebergs och Onsjö härad	—	—	28,266	7	6	
Harjagers härad	—	—	17,939	4	4	
<i>Torna och Bara domsaga . . . . .</i>	2	2	—	—	—	
Torna härad	—	—	22,989	5	5	
Bara härad	—	—	21,326	5	5	
<i>Frosta härads domsaga . . . . .</i>	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	24,407	5	5	
<i>Färs härads domsaga . . . . .</i>	1	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	23,978	5	5	
<i>Vemmenhögs, Ljunits och Herre- stads domsaga . . . . .</i>	3	2	—	—	—	
Vemmenhögs härad	—	—	22,048	5	5	
Ljunits och Herrestads härad	—	—	14,138	4	3	
<i>Städerna.</i>						
Hälsingborg	1	1	30,294	13	11	
Lund	1	1	18,770	8	7	
Landskrona	1	1	15,420	7	6	
Ystad	1	1	10,290	5	4	
Trelleborg samt Skanör med Fals- terbo	2	1	4,150	3	2	
S:a f. Malmöhus läns landst.-område	19	18	358,496	98	92	
Däraf:						
Landsbygden	13	13	279,572	62	62	
Städerna	6	5	78,924	36	30	
Hallands län.						
<i>Hallands läns Södra domsaga</i>	3	2	—	—	—	Alternativt 3 valkretsar: Höks hä- rad, 18,241 inv., Halmstads hä- rad, 16,060 inv., och Tönnersjö härad, 12,292 inv., med resp. 4, 4 och 3 landstingsmän.
Höks tingslag	—	—	18,241	4	4	
Halmstads och Tönnersjö härads tingslag	—	—	28,352	7	6	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31 ¹² 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. n.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Hallands läns Mellersta domsaga</i>	3	2	—	—	—	Alternativt 3 valkretsar: Årstads härad, 10,855 inv., Faurås härad, 16,563 inv., och Himle härad, 13,177 inv., med resp. 3, 4 och 3 landstingsmän.
Årstads och Faurås härads tingslag	—	—	27,418	7	6	
Himle tingslag	—	—	13,177	3	3	
<i>Hallands läns Norra domsaga</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,965	6	6	
<i>Städerna.</i>						
Halmstad	1	1	17,183	7	6	
Varberg	1	1	6,698	3	3	
Falkenberg, Laholm och Kungsbacka	3	1	6,414	4	3	
Summa för Hallands län	13	8	143,448	41	37	
Däraf:						
Landsbygden	8	5	113,153	27	25	
Städerna	5	3	30,295	14	12	
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde.						
<i>Askims, Hisings och Säfvedals domsaga . . . . .</i>	4	2	—	—	—	
Askims, Västra Hisings och Östra Hisings härad	—	—	25,947	7	6	
Säfvedals härad	—	—	22,261	5	5	
<i>Inlands domsaga . . . . .</i>	4	2	—	—	—	Sammanföres Inlands domsaga till en valkrets. erhåller denna 29,195 inv. och 6 landstingsmän.
Inlands Södre och Inlands Nordre tingslag	—	—	18,756	5	4	
Inlands Fräkne och Inlands Torpe tingslag	—	—	10,439	4	3	
<i>Orusts och Tjörns domsaga . . . . .</i>	3	2	—	—	—	
Orusts Östra och Tjörns härad	—	—	17,289	4	4	
Orusts Västra härad	—	—	12,717	3	3	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag n. n.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Sunnervikens domsaga</i> . . .	5	3	—	—	—	De två sista kretsarna af Sunnervikens domsaga — Sotenäs, Tunge och Sörbygdens härad — kunna sammanslås till en, med 23,934 inv. och 5 landstingsmän. Alternativt kan äfven en annan indelning af domsagan i två kretsar ifrågasättas, nämligen Lane, Tunge och Sörbygdens härad, 20,709 inv., en krets med 5, samt Stängenäs och Sotenäs härad, 21,769 inv., likaledes en krets med 5 landstingsmän.
Lane och Stängenäs härad	—	—	18,544	4	4	
Sotenäs härad	—	—	12,225	3	3	
Tunge och Sörbygdens härad	—	—	11,709	3	3	
<i>Norrrikens domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Kville, Tanums och Bullarens härad's tingslag	—	—	20,795	5	5	
Vette tingslag	—	—	12,768	3	3	
<i>Städerna.</i>						
Uddevalla	1	1	11,211	5	4	
Lysekil och Strömstad	2	1	6,566	4	3	
Marstrand och Kungälf	2	1	2,890	2	1	
S:a f. Göteb. o. Bohus l. landst.-omr.	25	14	204,117	57	51	
<i>Däraf:</i>						
Landsbygden	20	11	183,450	46	43	
Städerna	5	3	20,667	11	8	
<i>Älfsborgs län.</i>						
<i>Flundre, Väne och Bjärke domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Flundre och Bjärke härad	—	—	11,849	4	3	
Väne härad	—	—	20,454	5	5	
<i>Vätile, Ale och Kullings domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Vätile och Ale tingslag	—	—	21,530	5	5	
Kullings tingslag	—	—	16,331	4	4	
<i>Ås och Gäsene domsaga</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	19,990	5	4	
<i>Kinds och Redvägs domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Kinds tingslag	—	—	28,319	6	6	
Redvägs tingslag	—	—	10,261	3	3	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31 ¹² 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag n. n.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Marks, Vedens och Bollebygds domsaga</i>	3	3	—	—	—	
Seglora, Kinnarumma, Frisla, Skepp- hults, Kinna, Hajoms, Hysna och Sätilla kommuner af Marks tings- slag	—	—	16,073	7	4	
Återstående del af Marks tingslag	—	—	18,404			4
Vedens och Bollebygds tingslag .	—	—	15,361	4	4	
<i>Nordals, Sundals och Valbo domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Nordals och Sundals tingslag . .	—	—	22,614	5	5	
Valbo tingslag	—	—	12,512	3	3	
<i>Tössbo och Vedbo domsaga</i> .	2	2	—	—	—	Fördelas Tössbo och Vedbo dom- saga i valkretsar efter tings- lagen, erhåller kretsen Tössbo tingslag, med 7,862 inv., 2 landstingsmän och kretsen Ved- bo tingslag, med 23,640 inv., 5 landstingsmän.
Tössbo tingslag samt Laxarby och Tisselskogs kommuner af Vedbo tingslag	—	—	11,222	7	3	
Återstående del af Vedbo tingslag	—	—	20,280			5
<i>Städerna.</i>						
Vänersborg	1	1	7,155	3	3	
Borås	1	1	18,539	8	7	
Åmål, Alingsås och Ulricehamn .	3	1	9,466	5	4	Alternativt: Åmål, 3,858 inv., 1 krets samt Alingsås och Ulrice- hamn, 5,608 inv., 1 krets. hvar- dera med 2 landstingsmän.
Summa för Älfsborgs län	23	17	280,360	74	72	
Däraf:						
Landsbygden	18	14	245,200	58	58	
Städerna	5	3	35,160	16	14	
Skaraborgs län.						
<i>Norra Vadsbo domsaga</i> . .	2	1	—	—	—	Alternativt kan Norra Vadsbo domsaga delas i 2 valkretsar: Hasselrörs tingslag och Hofva tingslag, med resp. 12,884 och 12,578 inv. och vardera 3 lands- tingsmän.
Hela domsagan	—	—	25,462	6	6	
<i>Södra Vadsbo domsaga</i> . .	2	2	—	—	—	Alternativt kan Södra Vadsbo domsaga bilda en enda valkrets, med 29,464 inv. och 6 lands- tingsmän.
Tiveds, Udenäs, Beatebergs, Karls- borgs, Mölltorps och Ransbergs kommuner	—	—	13,512	6	3	
Domsagans återstående del	—	—	15,952			4

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag n. n.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Gudhems och Kåkind's domsaga</i>	2	2	—	—	—	Alternativt kan Gudhems och Kåkind's domsaga bilda en enda valkrets, med 28,723 inv. och 6 landstingsmän.
Gudhems tingslag	—	—	10,984	3	3	
Kåkind's tingslag	—	—	17,739	4	4	
<i>Vartofta och Frökinds domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Dimbo tingslag	—	—	18,148	4	4	
Slättängs och Leaby tingslag . .	—	—	17,408	5	4	
<i>Skånings, Vilske och Valle domsaga</i>	3	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	27,045	7	6	
<i>Åse, Viste, Barne och Laske domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Åse och Viste härad	—	—	16,839	5	4	
Barne och Laske härad	—	—	18,381	5	4	
<i>Kinnefjärdings, Kinne och Kållands domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Kinnefjärdings och Kinne härad .	—	—	19,156	5	4	
Kållands härad	—	—	11,922	3	3	
<i>Städerna.</i>						
Lidköping	1	1	6,116	3	3	
Sköfde, Falköping och Hjo	3	1	11,565	6	4	
Skara och Mariestad	2	1	9,091	4	4	
Summa för Skaraborgs län	25	15	239,320	66	60	
Däraf:						
Landsbygden	19	12	212,548	53	49	
Städerna	6	3	26,772	13	11	
Värmlands län.						
<i>Östersysslets domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Färnebo tingslag	—	—	18,168	4	4	
Ölme, Visnums och Väse härads tingslag	—	—	20,511	5	5	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31 ^{de} 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Mellansysslets domsaga</i>	3	2	—	—	—	Alternativt kunna Kils och Karlstads härad bilda en valkrets, med 26,786 inv. och 6 landstingsmän, samt Grums härad en valkrets, med 11,168 inv. och 3 landstingsmän.
Kils härad	—	—	16,908	4	4	
Karlstads och Grums härad	—	—	21,046	5	5	
<i>Södersysslets domsaga</i>	2	2	—	—	—	Alternativt kan Södersysslets domsaga bilda en enda valkrets, med 27,689 inv. och 6 landstingsmän.
Gillbergs tingslag	—	—	15,196	4	4	
Näs tingslag	—	—	12,493	3	3	
<i>Nordmarks domsaga</i>	1	1	—	—	—	Hela domsagan . . . . .
Hela domsagan	—	—	20,649	5	5	
<i>Jösse domsaga</i>	1	2	—	—	—	Boda, Brunskogs, Mangskogs, Arvika och Älgå kommuner samt Arvika köping . . . . .
Boda, Brunskogs, Mangskogs, Arvika och Älgå kommuner samt Arvika köping	—	—	16,558	7	4	
Domsagans återstående del	—	—	15,785		4	
<i>Fryksdals domsaga</i>	2	2	—	—	—	Fryksdals härads nedre tingslag . . . . .
Fryksdals härads nedre tingslag	—	—	21,558	5	5	
Fryksdals härads öfre tingslag	—	—	13,438	3	3	
<i>Älfdals och Nyeds domsaga</i>	3	2	—	—	—	Älfdals härads öfre tingslag . . . . .
Älfdals härads öfre tingslag	—	—	10,371	3	3	
Älfdals härads nedre och Nyeds tingslag	—	—	25,804	7	6	
<i>Städerna.</i>						
Karlstad	1	1	14,834	6	5	Filipstad . . . . .
Kristinehamn	1	1	7,894	4	3	
Filipstad	1	1	3,929	2	2	
Summa för Värmlands län	19	16	255,142	67	65	
Däraf:						
Landsbygden	16	13	228,485	55	55	Städerna . . . . .
Städerna	3	3	26,657	12	10	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
Örebro län.						
<i>Öster-Närkes domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Glanshammars och Örebro härads tingslag	—	—	21,749	5	5	
Askers och Sköllersta härads tings- lag	—	—	21,334	6	5	
<i>Väster-Närkes domsaga</i>	5	3	—	—	—	
Kumla, Grimstens och Hardemo härads tingslag	—	—	27,996	7	6	
Edsbergs tingslag	—	—	13,534	3	3	
Snndbo tingslag	—	—	11,161	3	3	
<i>Nora domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Nora tingslag	—	—	21,339	5	5	
Karlskoga tingslag	—	—	16,799	4	4	
<i>Lindes domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Nya Kopparbergs bergslag	—	—	11,399	3	3	
Lindes och Ramsbergs bergslag samt Fellingsbro härad	—	—	22,957	6	5	
<i>Städerna.</i>						
Örebro	1	1	25,746	11	9	
Lindesberg, Nora och Askersund	3	1	6,073	3	3	
Summa för Örebro län	19	11	200,087	56	51	
Däraf:						
Landsbygden	15	9	168,268	42	39	
Städerna	4	2	31,819	14	12	
Västmanlands län.						
<i>Västmanlands Södra domsaga</i>	4	2	—	—	—	Västmanlands Södra domsaga kan bilda en enda valkrets, med 29,989 inv. och 6 landstingsmän.
Tuhundra, Siende och Ytter-Tjurbo härads tingslag	—	—	12,577	3	3	
Snefringe tingslag	—	—	17,412	4	4	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31 ¹² 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Västmanlands Västra domsaga</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	27,566	6	6	
<i>Västmanlands Norra domsaga</i>	3	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	26,930	6	6	
<i>Västmanlands Östra domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Simtuna och Öfver-Tjurbo härad .	—	—	18,169	5	4	
Torstuna och Väla härad	—	—	14,326	3	3	
<i>Städerna.</i>						
Västerås	1	1	15,146	7	6	
Sala	1	1	7,085	3	3	
Arboga och Köping	2	1	9,839	5	4	
Summa för Västmanlands län	17	9	149,050	42	39	
Däraf:						
Landsbygden	13	6	116,980	27	26	
Städerna	4	3	32,070	15	13	
Kopparbergs län.						
<i>Falu domsaga</i>	6	2	—	—	—	
Falu domsagas Norra tingslag . .	—	—	20,331	6	5	
Falu domsagas Södra tingslag . .	—	—	23,923	6	5	
<i>Hedemora domsaga</i>	5	2	—	—	—	
Hedemora tingslag	—	—	18,654	6	4	
Folkare tingslag	—	—	18,280	4	4	
<i>Nedan-Siljans domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Leksands och Gagnefs tingslag . .	—	—	26,980	6	6	
Rättviks tingslag	—	—	14,039	3	3	
<i>Ofvan-Siljans domsaga</i>	4	2	—	—	—	
Mora, Orsa och Älfdals tingslag . .	—	—	27,763	7	6	} Alternativt kan Ofvan-Siljans domsaga delas i valkretsarne Mora och Orsa tingslag, 22,849 inv., och Älfdals samt Särna och Idre tingslag, 7,163 inv., med resp. 5 och 2 landstingsmän.
Särna och Idre tingslag	—	—	2,249	1	1	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Nås och Malungs domsaga.</i>	2	1	—	—	—	Alternativt 2 valkretsar: Nås tingslag, 14,100 inv., och Malungs tingslag, 13,037 inv., hvardera med 3 landstingsmän.
Hela domsagan	—	—	27,137	6	6	
<i>Västerbergslags domsaga . .</i>	3	2	—	—	—	
Grangärde och Ludvika kommuner	—	—	17,520	4	4	
Norrbärke, Söderbärke och Malingsbo kommuner	—	—	13,526	4	3	
<i>Städerna.</i>						
Falun	1	1	10,584	5	4	
Hedemora och Säter	2	1	2,907	2	1	
Summa för Kopparbergs län	26	13	223,893	60	52	
Däraf:						
Landsbygden	23	11	210,402	53	47	
Städerna	3	2	13,491	7	5	
Gäflleborgs läns landstingsområde.						
<i>Gästriklands domsaga . .</i>	4	3	—	—	—	De nuvarande valkretsarne (eller de gamla tingslagen) inom Bollnäs och Sydöstra Hälsinglands nybildade domsagor äro till antalet 5 med 14 landstingsmän. En af dessa kretsar, med 2 landstingsmän, utgöres af kommuner från båda domsagorna; den är här räknad till Bollnäs domsaga, dit hufvuddelen hör. (Sydöstra Hälsinglands domsaga kan äfven bilda en enda valkrets, med 29,972 inv. och 6 landstingsmän. Vid delning efter tingslag komma på kretsarne Enångers tingslag och Ala tingslag resp. 6,378 och 23,594 inv. samt resp. 2 och 5 landstingsmän.
Valbo, Hille och Hamrånge kommuner af Gästriklands Östra tingslag	—	—	21,375	15	5	
Återstående del af Gästriklands Östra tingslag (Högbo, Årsunda och Hedesunda kommuner)	—	—	15,947		4	
Gästriklands Västra tingslag	—	—	29,931		6	
<i>Bollnäs domsaga . . . . .</i>	3	2	—	—	—	
Bollnäs, Hanebo och Segersta kommuner samt Bollnäs köping	—	—	18,535	8	4	
Alfta, Ofvanåkers och Voxna kommuner	—	—	11,711		3	
<i>Sydöstra Hälsinglands domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Enångers tingslag samt Norrala och Trönö kommuner af Ala tingslag	—	—	11,645	6	3	
Återstående del af Ala tingslag	—	—	18,327		4	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Norra Hälsinglands domsaga.</i>	3	2	—	—	—	
Forsa och Bergsjö tingslag	—	—	27,525	6	6	
Delsbo tingslag	—	—	10,543	3	3	
<i>Västra Hälsinglands domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Ljusdals tingslag	—	—	19,340	4	4	
Arbrå och Järfso tingslag	—	—	14,000	4	3	
<i>Städerna.</i>						
Söderhamn	1	1	11,222	5	4	
Hudiksvall	1	1	5,210	3	2	
S:a f. Gäfveborgs I. landst.-område	17	13	215,311	54	51	
<i>Däraf:</i>						
Landsbygden	15	11	198,879	46	42	
Städerna	2	2	16,432	8	6	
Västernorrlands län.						
<i>Medelpads Västra domsaga .</i>	3	2	—	—	—	
Selångers och Tuna tingslag	—	—	16,501	4	4	
Torps tingslag	—	—	16,587	4	4	
<i>Medelpads Östra domsaga .</i>	4	3	—	—	—	
Njurunda tingslag och Alnö kommun af Sköns tingslag	—	—	15,436	7	4	Fördelas Medelpads Östra domsaga på valkretsar efter tingslagen, komma på Njurunda tingslag 8,232 inv., på Sköns tingslag 24,232 inv. samt på Indals och Ljustorps tingslag 14,359 inv., med resp. 2, 5 och 3 landstingsmän.
Återstående del af Sköns tingslag	—	—	17,028		4	
Indals och Ljustorps tingslag	—	—	14,359		3	
<i>Ångermanlands Södra domsaga</i>	3	2	—	—	—	
Viksjo, Stigsjö, Häggångers, Säbrå, Högsjö och Hemsö kommuner	—	—	13,570	7	3	
Domsagans återstående del	—	—	18,387		4	
<i>Ångermanlands Mellersta domsaga . . . . .</i>	2	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,197	6	6	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Ångermanlands Västra domsaga</i>	2	1	—	—	—	Ifrågasättas kan indelning i 2 valkretsar efter tingslagen: Re- sele tingslag, 8,231 inv., och Ramsele tingslag, 15,564 inv., med resp. 2 och 4 landstings- män.
Hela domsagan	—	—	23,795	6	5	
<i>Nätra och Nordingrå domsaga</i>	2	1	—	—	—	Alternativt kan Själevads och Arnäs domsaga utgöra en enda valkrets, med 27,050 inv. och 6 landstingsmän.
Hela domsagan	—	—	24,974	6	5	
<i>Själevads och Arnäs domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Själevads, Mo o. Björna kommuner	—	—	11,918	3	3	
Domsagens återstående del . . .	—	—	15,192	4	4	
<i>Städerna.</i>						
Härnösand	1	1	8,932	4	3	
Sundsvall	1	1	16,060	7	6	
Örnsköldsvik	1	1	2,997	2	1	
Summa för Västernorrlands län	21	15	240,873	64	59	
Däraf:						
Landsbygden	18	12	212,884	51	49	
Städerna	3	3	27,989	13	10	
Jämtlands län.						
<i>Jämtlands Östra domsaga</i> .	4	2	—	—	—	
Ragunda tingslag	—	—	13,966	3	3	
Refsunds, Brunflo och Näs tingslag	—	—	17,676	5	4	
<i>Jämtlands Norra domsaga</i> .	3	2	—	—	—	
Rödöns och Lits tingslag	—	—	15,854	4	4	
Hammerdals tingslag	—	—	14,188	3	3	
<i>Jämtlands Västra domsaga</i> .	5	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	25,743	7	6	
<i>Härjedalens domsaga</i> . .	3	2	—	—	—	
Svegs tingslag	—	—	7,671	2	2	
Hede och Bergs tingslag	—	—	10,840	3	3	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
<i>Staden.</i>						
Östersund	1	1	7,291	3	3	
Summa för Jämtlands län	16	8	113,229	30	28	
Däraf:						
Landsbygden	15	7	105,938	27	25	
Staden	1	1	7,291	3	3	
Västerbottens län.						
<i>Västerbottens Södra domsaga</i>	3	3	—	—	—	
Nordmalings o. Bjarholms tingslag	—	—	14,255	3	3	
Umeå landskommun och Säfvars kommun af Umeå tingslag . . .	—	—	20,613	8	5	
Återstående del af Umeå tingslag (Vännäs kommun) samt Degerfors tingslag	—	—	13,296		3	
<i>Västerbottens Västra domsaga</i>	2	2	—	—	—	
Lycksle lappmarks tingslag . . .	—	—	16,331	4	4	
Åsele lappmarks tingslag	—	—	16,454	4	4	
<i>Västerbottens Mellersta domsaga</i>	4	1	—	—	—	
Hela domsagan	—	—	22,912	6	5	
<i>Västerbottens Norra domsaga.</i>	2	3	—	—	—	
Skellefteå landskommun af Skel- lefteå tingslag	—	—	21,145	7	5	
Återstående del af Skellefteå tings- lag (Byske och Jörns kommuner)	—	—	13,383		3	
Norsjö och Malå tingslag	—	—	7,961	2	2	
<i>Städerna.</i>						
Umeå och Skellefteå	2	1	6,396	4	3	
Summa för Västerbottens län	13	10	152,746	38	37	
Däraf:						
Landsbygden	11	9	146,350	34	34	
Städerna	2	1	6,396	4	3	

Umeå, 5,032 inv., och Skellefteå, 1,364 inv., skulle såsom särskilda valkretsar erhålla resp. 2 och 1 landstingsman.

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
Norrbottens län.						
<i>Piteå domsaga</i>	4	3	—	—	—	Alternativt kan Piteå domsaga fördelas i 2 kretsar: Piteå och Älfsby tingslag, 24,536 inv., samt Arvidsjaur's lappmarks och Arjeplogs lappmarks tingslag, 8,490 inv., med resp. 5 och 2 landstingsmän.
Piteå tingslag	—	—	19,201	4	4	
Älfsby och Arvidsjaur's lappmarks tingslag	—	—	11,241	4	3	
Arjeplogs lappmarks tingslag	—	—	2,584	1	1	
<i>Luleå domsaga</i>	3	3	—	—	—	Alternativt kan Kalix domsaga bilda blott 1 valkrets, med 27,948 inv. och 6 landstingsmän.
Neder-Luleå tingslag	—	—	12,696	3	3	
Öfver-Luleå tingslag	—	—	14,529	3	3	
Jockmocks lappmarks tingslag	—	—	5,220	2	2	
<i>Kalix domsaga</i>	3	2	—	—	—	Förenas hela Torneå domsaga till 1 valkrets, komma på densamma 19,834 inv. och 4 landstingsmän.
Råneå och Öfver-Kalix tingslag	—	—	13,759	4	3	
Neder-Kalix tingslag	—	—	14,189	3	3	
<i>Torneå domsaga</i> (utom Haparanda stad)	4	2	—	—	—	Alternativt Gällivare domsaga 2 kretsar: Gällivare lappmarks och Juckasjärvi lappmarks tingslag, 22,742 inv., en krets, och Enontekis lappmarks tingslag, 1,224 inv., en krets, med resp. 5 och 1 landstingsmän.
Neder-Torneå och Karl Gustafs samt Öfver-Torneå tingslag	—	—	11,632	4	3	
Korpilombolo och Pajala tingslag	—	—	8,202	2	2	
<i>Gällivare domsaga</i>	3	1	—	—	—	Alternativt Piteå, 2,763 inv., och Haparanda, 1,330 inv., hvar sin valkrets med 1 landstingsman.
Hela domsagan	—	—	23,966	6	5	
<i>Städerna.</i>						
Luleå	1	1	8,908	4	3	
Piteå och Haparanda	2	1	4,093	3	2	
Summa för Norrbottens län	20	13	150,220	43	37	
Däraf:						
Landsbygden	17	11	137,219	36	32	
Städerna	3	2	13,001	7	5	

Valkretsar. (Landstingsområden och domsagor.)	Antal valkretsar.		Folk- mängd d. 31/12 1905.	Antal landstings- män.		Alternativa förslag m. m.
	Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.		Nu- va- rande.	Enligt för- slaget.	
Hela riket.						
Samtliga landstingsområden . . .	420	284	4,669,333	1,268	1,179	
Däraf:						
Landsbygden	332	222	4,054,039	977	938	
Städerna	88	62	615,294	291	241	